

Profesijný štandard

Pedagogický asistent

Kategória pedagogického zamestnanca:	pedagogický asistent
Kariérový stupeň:	samostatný pedagogický zamestnanec pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou

Opis profesijného štandardu

Štruktúra profesijného štandardu pedagogického asistenta

Profesijný štandard sa skladá zo súboru profesijných kompetencií, ktoré vytvárajú kompetenčný profil pedagogického zamestnanca. Sú zoradené do troch oblastí a opisujú profesijnú činnosť pedagogického zamestnanca:

- **Oblasť *Dieťa/Žiak*** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na poznanie dieťaťa/žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese.
- **Oblasť *Výchovno-vzdelávací proces*** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na procesy plánovania a prípravy, realizácie a hodnotenia edukácie, smerujúce k rozvoju dieťaťa/žiaka.
- **Oblasť *Pedagogický asistent*** obsahuje profesijné kompetencie súvisiace s profesiou pedagogického zamestnanca, jeho sebzdokonaľovaním, spoluprácou so školskou komunitou a podieľaním sa na rozvoji školy, školského zariadenia.

Každá profesijná kompetencia je naplnená požadovanými **vedomosťami** (súbory poznatkov, ktoré tvoria nevyhnutné predpoklady na výkon a správne posúdenie činností v danej kompetencii) a **spôsobilosťami** (schopnosti nadobudnuté v praktickej činnosti).

Rozsah vedomostí a zvyšujúca sa kvalita spôsobilostí sú vyjadrené prostredníctvom indikátorov (preukázateľnosť kompetencie). **Indikátory** opisujú možné prejavy jednotlivých úrovní profesijných kompetencií v praxi. Vyšší kariérový stupeň predpokladá zvládnutie kompetencií nižšieho kariérového stupňa.

Charakteristika úrovne kompetencií v kariérových stupňoch

Samostatný pedagogický asistent:

Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca samostatne používa overené postupy pri riešení bežných situácií a problémov pedagogickej praxe, používa overené, odporúčané metódy a nástroje v pedagogickom diagnostikovaní, plánovaní, realizovaní a evalvácii výchovno-vzdelávacieho procesu. Úroveň opísaných kompetencií dosahuje ukončením adaptačného procesu.

Pedagogický asistent s prvou atestáciou:

Rozširuje svoje teoretické vedomosti a zručnosti, navrhuje inovácie vlastného pedagogického pôsobenia v triede/výchovnej skupine na základe pedagogického diagnostikovania, reflexie edukačného prostredia, sebareflexie a sebahodnotenia vlastnej pedagogickej činnosti. Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca inovácie overuje a sprostredkováva kolegom a odbornej verejnosti.

Kompetenčný profil pedagogického asistenta

Oblasti	Profesijné kompetencie
1. Dieťa/žiak	1.1 Spolupracovať pri identifikácii vývinových a individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka 1.2 Spolupracovať pri identifikácii vnútorných a vonkajších podmienok učenia sa dieťaťa/žiaka a jeho výchovno-vzdelávacích potrieb 1.3 Spolupracovať pri identifikácii sociokultúrneho prostredia a jeho vplyvu na vývin, výchovu a vzdelávanie dieťaťa/žiaka
2. Výchovno-vzdelávací proces	2.1 Spolupracovať pri plánovaní výchovno-vzdelávacieho procesu 2.2 Spolupracovať pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu 2.3 Spolupracovať pri evalvácií výchovno-vzdelávacieho procesu
3. Pedagogický asistent	3.1 Stotožniť sa s profesiou pedagogického asistenta 3.2 Spolupracovať s aktérmi výchovy a vzdelávania ¹ 3.3 Podieľať sa na rozvoji školy

1. OBLASŤ DIEŤA/ŽIAK

Kompetencia 1.1 Spolupracovať pri identifikácii vývinových a individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka	
Pedagogický asistent má vedomosti o: ▪ zákonitostiach psychického vývinu a osobitostiach dieťaťa/žiaka príslušného vekového obdobia, ▪ metódach a nástrojoch identifikácie vývinových a individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka. Pedagogický asistent je spôsobilý: ▪ používať metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky, ▪ spolupracovať pri identifikácii individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka, ▪ akceptovať individualitu každého dieťaťa/žiaka bez predsudkov a stereotypov.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca:</i> ▪ používa overené/odporúčané metódy na identifikovanie špecifik dieťaťa/žiaka. <i>Konzultuje výsledky pedagogického diagnostikovania s pedagogickým zamestnancom.</i> <i>Participuje na vyvodení záverov pedagogickej diagnostiky pre realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.</i>	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca:</i> ▪ vyberá a používa vhodné metódy a nástroje na posúdenie špecifik dieťaťa/žiaka. <i>Navrhne pedagogickému zamestnancovi interpretáciu výsledkov pedagogického diagnostikovania a navrhuje závery pre inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu.</i>
Kompetencia 1.2 Spolupracovať pri identifikácii vnútorných a vonkajších podmienok učenia sa dieťaťa/žiaka a jeho výchovno-vzdelávacích potrieb	
Pedagogický asistent má vedomosti o: ▪ psychologických a sociálnych podmienkach učenia a správania sa dieťaťa/žiaka, ▪ výchovno-vzdelávacích potrebách dieťaťa/žiaka, ▪ metódach a nástrojoch identifikácie podmienok učenia a správania sa dieťaťa/žiaka. Pedagogický asistent v spolupráci s PZ je spôsobilý: ▪ používať metódy pedagogickej diagnostiky a nástroje pedagogického diagnostikovania, ▪ identifikovať podmienky učenia sa dieťaťa/žiaka a jeho výchovno-vzdelávacie potreby,	

¹Aktéri výchovy a vzdelávania sú subjekty, ktoré podporujú výchovu, vzdelávanie, rozvoj a napĺňanie potrieb dieťaťa/žiaka, napr. zákonní zástupcovia detí/žiacov, pedagogickí/odborní zamestnanci a iní odborníci.

identifikovať odchýlky v správaní sa dieťaťa/žiaka.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom používa overené/odporúčané metódy na identifikovanie: - vnútorných a vonkajších podmienok učenia sa dieťaťa/žiaka a jeho motivácie k učeniu sa, - vzdelávacích potrieb dieťaťa/žiaka ako jednotlivca a ako člena skupiny. Konzultuje výsledky pedagogického diagnostikovania s pedagogickým zamestnancom. Podieľa sa na vyvodení záverov pedagogického diagnostikovania pre realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.	Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom vyberá a používa vhodné metódy a nástroje na identifikáciu: - poznávacích schopností dieťaťa/žiaka a jeho motivácie k učeniu, - vzdelávacích potrieb dieťaťa/žiaka ako jednotlivca a ako člena skupiny. Navrhuje interpretáciu výsledkov pedagogického diagnostikovania a odporúčania pre inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu.
Kompetencia 1.3 Spolupracovať pri identifikácii sociokultúrneho prostredia a jeho vplyvu na vývin, výchovu a vzdelávanie dieťaťa/žiaka	
Pedagogický asistent má vedomosti o: - odlišnostiach kultúr v multikultúrnom prostredí, - sociokultúrnom prostredí a jeho vplyve na osobnostný rozvoj dieťaťa/žiaka, - metódach a nástrojoch identifikácie sociokultúrneho prostredia dieťaťa/žiaka. Pedagogický asistent v spolupráci s PZ je spôsobilý: - používať metódy pedagogického diagnostikovania a nástroje pedagogickej diagnostiky, - identifikovať sociokultúrne prostredie a jeho vplyv na vývin, výchovu a vzdelávanie dieťaťa/žiaka.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom: používa overené/odporúčané metódy a nástroje na identifikovanie sociokultúrneho prostredia dieťaťa/žiaka a sociálnych vzťahov v triede/skupine. Konzultuje výsledky pedagogického diagnostikovania s pedagogickým zamestnancom. Podieľa sa na vyvodení záverov pedagogického diagnostikovania pre realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.	Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom vyberá a používa vhodné metódy a nástroje na identifikáciu: - sociokultúrneho prostredia a sociálnych vzťahov dieťaťa/žiaka v triede/skupine, - zdrojov a rizík učenia sa a správania dieťaťa/žiaka v triede/skupine. Navrhuje interpretáciu výsledkov pedagogického diagnostikovania a odporúčania pre inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

2. OBLASŤ VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ PROCES

Kompetencia 2.1 Spolupracovať pri plánovaní výchovno-vzdelávacieho procesu
Pedagogický asistent má vedomosti o: - fázach a štruktúre výchovno-vzdelávacieho procesu, - školskom vzdelávacom programe a výchovnom programe školy/ školského zariadenia, - plánovaní výchovno-vzdelávacieho procesu, - podporných opatreniach a procese ich zavádzania. Pedagogický asistent v spolupráci s PZ je spôsobilý:

▪ plánovať výchovno-vzdelávací proces, ▪ navrhovať učivo, úlohy a praktické činnosti pre deti/žiacov, ▪ vytvárať didaktické pomôcky pre výchovno-vzdelávacie činnosti v škole/ školskom zariadení, ▪ pri plánovaní zohľadňovať psychologické a sociálne faktory učenia sa dieťaťa/žiaka.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>plánuje a pripravuje výchovno-vzdelávacie činnosti v súlade so školským vzdelávacím programom/výchovným programom školského zariadenia,</i> ▪ <i>plánuje využitie overených/odporúčaných didaktických pomôcok a učebných zdrojov,</i> ▪ <i>spolupracuje s aktérmi výchovy a vzdelávania pri plánovaní výchovno-vzdelávacieho procesu.</i>	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>navrhuje modifikáciu plánov na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu na základe výsledkov pedagogického diagnostikovania dieťaťa/žiaka/skupiny detí/žiacov, tiež na základe sebareflexie a reflexie predchádzajúcej výučby,</i> ▪ <i>vyberá učebné zdroje a didaktické prostriedky pri plánovaní výchovno-vzdelávacieho procesu a modifikuje/tvorí ich podľa potrieb predmetu a detí/žiacov na základe získaných skúseností a poznatkov.</i>
Kompetencia 2.2 Spolupracovať pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu	
Pedagogický asistent má vedomosti o: ▪ zásadách/princípoch pedagogickej komunikácie, ▪ výchovných a vyučovacích štýloch a ich vplyve na rozvoj osobnosti dieťaťa/žiaka, ▪ princípoch a metódach rozvíjajúceho hodnotenia dieťaťa/žiaka, ▪ vplyve klímy a atmosféry v triede/skupine na procesy učenia sa a správania dieťaťa/žiaka/skupiny, ▪ tvorbe proinkluzívnej klímy v triede/skupine. Pedagogický asistent v spolupráci s PZ je spôsobilý: ▪ implementovať učivo a praktické činnosti detí/žiacov prostredníctvom vhodných vyučovacích metód a foriem práce, ▪ viesť efektívnu pedagogickú komunikáciu, ▪ vytvárať bezpečné prostredie a pozitívnu klímu triedy podnecujúcu rozvoj potenciálu dieťaťa/žiaka, ▪ využívať didaktické prostriedky, ▪ flexibilne meniť plánovanú činnosť vzhľadom na aktuálnu situáciu, ▪ poskytovať deťom/žiakom podporné opatrenia v zmysle platnej legislatívy, ▪ používať metódy a formy rozvíjajúceho hodnotenia dieťaťa/žiaka, ▪ rešpektovať špecifiká a individualitu dieťaťa/žiaka.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>používa overené/odporúčané výchovno-vzdelávacie metódy a formy pri naplňaní špecifických cieľov,</i> ▪ <i>motivuje dieťa/žiaka k aktívnej činnosti,</i> ▪ <i>organizuje a podporuje aktívnu činnosť dieťaťa/žiaka,</i> ▪ <i>používa overené/odporúčané didaktické prostriedky, didaktickú techniku,</i> ▪ <i>poskytuje pomoc pri socializácii detí/žiacov,</i> ▪ <i>prispôsobuje pedagogickú komunikáciu deťom/žiakom,</i> ▪ <i>vytvára a podporuje pozitívnu atmosféru vo výchovno-vzdelávacom procese,</i>	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>vyberá a používa vhodné výchovno-vzdelávacie metódy a formy na inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu s dôrazom na naplňanie špecifických cieľov,</i> ▪ <i>navrhuje a realizuje didakticky opodstatnené postupy pri rozvíjaní jednotlivých stránok osobnosti dieťaťa/žiaka.</i> <i>Zapája deti/žiacov do plánovania, realizácie a hodnotenia výchovno-vzdelávacích aktivít.</i> <i>Navrhuje modifikáciu využitia didaktických prostriedkov.</i>

▪ používa overené/odporúčané metódy a nástroje hodnotenia dieťaťa/žiaka, ▪ prispôsobuje plánované činnosti vzhľadom na meniace sa podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu.	<i>Vníma atmosféru v triede/skupine a flexibilne prispôsobuje činnosť so zámerom vytvoriť bezpečné a stimulujúce prostredie.</i> <i>Vyberá metódy a navrhuje inováciu nástrojov hodnotenia dieťaťa/žiaka.</i> <i>Analyzuje a posudzuje výkon dieťaťa/žiaka, navrhuje možnosti zlepšenia jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov.</i>
--	--

Kompetencia 2.3 Evalvovať výchovno-vzdelávací proces

Pedagogický asistent má vedomosti o:

- princípoch pedagogickej reflexie,
- o evalvačných metódach a nástrojoch.

Pedagogický asistent je spôsobilý:

- reflektovať svoju výchovno-vzdelávaciu činnosť,
- využívať spätnú väzbu od detí/žiacov a aktérov výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacom procese.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ spolupracuje pri hodnotení naplňania cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu, ▪ hodnotí naplnenie cieľov výchovno-vzdelávacích činností na základe sebareflexie, ▪ používa overené/odporúčané metódy, formy a nástroje hodnotenia výchovno-vzdelávacej činnosti, ▪ využíva spätnú väzbu od detí/žiacov a aktérov výchovy a vzdelávania na hodnotenie vlastnej výchovno-vzdelávacej činnosti, ▪ využíva výsledky hodnotenia svojej výchovno-vzdelávacej činnosti pri evalvácii pedagogického pôsobenia.	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ navrhuje oblasti a kritériá hodnotenia výchovno-vzdelávacieho procesu, ▪ vyberá vhodné metódy a formy hodnotenia a modifikuje nástroje hodnotenia výchovno-vzdelávacieho procesu. <i>Cielene využíva spätnú väzbu od iných aktérov a používa ju na hodnotenie vlastnej výchovno-vzdelávacej činnosti.</i> <i>Používa výsledky hodnotenia výchovno-vzdelávacej činnosti pri navrhovaní jej inovácie.</i>

3. OBLASŤ PEDAGOGICKÝ ASISTENT

Kompetencia 3.1 Stotožniť sa s profesiou pedagogického asistenta

Pedagogický asistent má vedomosti o:

- poslaní a cieľoch pedagogickej profesie,
- trendoch vývoja spoločnosti a trendoch v oblasti výchovy a vzdelávania,
- systéme podporných opatrení,
- platnej školskej legislatíve vzťahujúcej sa na profesiu pedagogického asistenta,
- Etickom kódexe pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.
- systéme profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a možnostiach kariérového rastu,
- metódach a nástrojoch posudzovania úrovne vlastných profesijných kompetencií,
- plánovaní a hodnotení vlastného profesijného rozvoja.

Pedagogický asistent je spôsobilý:

- vykonávať výchovno-vzdelávaciu činnosť v súlade s hodnotami školy a profesie,
- identifikovať vlastné dispozície, hodnoty a úroveň vlastných profesijných kompetencií,
- plánovať, realizovať a hodnotiť vlastný profesijný rozvoj,

▪ využívať rôzne zdroje na vlastný profesijný rozvoj.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Vystupuje ako reprezentant hodnôt pedagogickej profesie.</i> <i>Identifikuje úroveň svojich dispozícií, hodnôt a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich profesijných kompetencií.</i> <i>Vypracuje plán profesijného rozvoja na základe identifikácie svojich rozvojových potrieb.</i> <i>Vytvára vlastné profesijné portfólio.</i> <i>Hodnotí svoj profesijný rozvoj.</i>	<i>Vyberá vhodné metódy na identifikáciu úrovne svojich profesijných kompetencií.</i> <i>Preukazuje úroveň vlastných profesijných kompetencií v portfóliu.</i> <i>Hodnotí prínos realizovaných rozvojových aktivít pre úroveň vlastných profesijných kompetencií.</i> <i>Prezentuje vlastné pedagogické skúsenosti v rámci školy.</i>
Kompetencia 3.2 Spolupracovať s aktérmi výchovy a vzdelávania	
Pedagogický asistent má vedomosti o: ▪ spôsoboch a formách komunikácie, ▪ pravidlách tímovej spolupráce, ▪ význame a funkciách spolupracujúcich organizácií, ▪ možnostiach multidisciplinárnej spolupráce, ▪ organizačnej štruktúre školy/školského zariadenia a úlohách špecialistov a odborných zamestnancov školy/školského zariadenia, ▪ negatívnom vplyve predsudkov a stereotypov na výchovno-vzdelávací proces. Pedagogický asistent je spôsobilý: ▪ poskytovať pomoc a podporu aktérom výchovy a vzdelávania, ▪ komunikovať s aktérmi výchovy a vzdelávania, ▪ komunikovať problémy týkajúce sa výchovy a vzdelávania detí/žiakov so zákonným zástupcom, ▪ angažovať sa pri eliminovaní prejavov netolerancie, šikanovania, diskriminácie a rasizmu.	
Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ využíva vhodné/odporúčané formy spolupráce a komunikácie s aktérmi výchovy a vzdelávania bez predsudkov a stereotypov, ▪ využíva vhodné a odporúčané možnosti spolupráce s organizáciami a jednotlivcami v rámci širšej sociálnej komunity, ▪ poskytuje zákonným zástupcom informácie o procese a výsledkoch učenia sa dieťaťa/žiaka.	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ vyberá vhodné formy spolupráce a komunikácie s aktérmi výchovy a vzdelávania a partnermi školy, ▪ podieľa sa na multidisciplinárnej spolupráci. <i>Poskytuje spätnú väzbu kolegom v oblasti pedagogického pôsobenia.</i>
Kompetencia 3.3 Podieľať sa na rozvoji školy/školského zariadenia	
Pedagogický asistent má vedomosti o: ▪ poslaní, vízii a deklarovaných hodnotách školy, ▪ strategickom pláne a projektoch rozvoja školy. Pedagogický asistent je spôsobilý: ▪ spolupracovať na tvorbe/aktualizácii školského vzdelávacieho programu/výchovného programu školského zariadenia, ▪ naplňovať poslanie, vízie a hodnoty školy, ▪ spolupracovať na realizácii projektov rozvoja školy/školského zariadenia.	

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie	
Samostatný pedagogický asistent	Pedagogický asistent s prvou atestáciou
<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>podieľa sa na rozvoji školy/školského zariadenia prostredníctvom rozvojových programov a rozvojových projektov,</i> ▪ <i>participuje na tvorbe/aktualizácii školského vzdelávacieho programu/výchovného programu školského zariadenia,</i> ▪ <i>podieľa sa na prezentovaní výsledkov detí/žiakov na verejnosti,</i> ▪ <i>podieľa sa na prezentovaní školy/školského zariadenia.</i>	<i>Podľa požiadaviek pedagogického zamestnanca alebo v spolupráci so školským podporným tímom:</i> ▪ <i>podieľa sa na plánovaní a realizácii rozvojových aktivít a projektov školy/školského zariadenia,</i> ▪ <i>participuje na rozvoji inkluzívneho prostredia školy/školského zariadenia.</i>